

Mainoslaitteiden/Markkiisien asentaminen ja luvanvaraisuus

Laitteiden luvanvaraisuus perustuu **maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) 62 §:ään**, jonka mukaan **toimenpidelupa** tarvitaan muun kuin maantieteellisen tarkoitettun rakennelman, tekstin tai kuvan asettamiseen ulkosalle mainos- tai muussa kaupallisessa tarkoituksessa taikka ikkunaa peittävän mainoksen pysyvään tai pitkäaikaiseen asettamiseen (**mainostoimenpide**).

Lisäksi toimenpidelupa tarvitaan katukuvaan vaikuttavan markiisin asettamiseen (**julkisivutoimenpide**) sekä muuhun kaupunki- tai ympäristökuvaan merkittävästi ja pitkäaikaisesti vaikuttavan järjestelyyn tai muutokseen (**kaupunkikuvajärjestely**).

Mainoslaitteista on säädetty myös Mikkelin kaupungin rakennusjärjestyksessä (RakJ), järjestyslaissa sekä ilmailuasetuksessa:

- **Mikkelin kaupungin rakennusjärjestyksen 2.4. §:n** mukaan mainoslaitteen tulee soveltua rakennukseen ja ympäristöön laitteen muodon, värityksen ja rakenteen puolesta.
- **Järjestyslain 6 §:n** (mainostaminen ja kuulutukset) mukaan yleistä järjestystä tai turvallisuutta vaarantavan häikäisevän tai harhauttavan valon taikka liikenteenohjauslaitetta muistuttavan tai muuten turvallisuutta vaarantavan mainoksen käyttäminen on kielletty. Tällaisen valon tai mainoksen käyttäjän on poliisin kehotuksesta viipymättä poistettava valo tai mainos.
- **Ilmailuasetuksen (118/96) 1 §:n** mukaan korkeiden mainospylonien tms. mastojen rakentamisesta on pyydettävä lausunto ilmailulaitokselta, mikäli maston korkeus on vähintään 30 m ja se sijaitsee lentopaikan läheisyydessä.

Mainoslaitteiden sopivinta vaihtoehtoa valittaessa on otettava huomioon rakennuksen tyyli, mittasuhte- ja detaljimaailma sekä materiaalit ja värit.

Kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja/tai kaupunkikuvallisesti arvokkaissa rakennuksissa on mainoslaitteiden osalta noudatettava erityistä harkintaa.

Ammattitaitoisen suunnittelijan käyttäminen on tärkeää onnistuneeseen ratkaisuun päätyäkseen.

Suosittellemme yhteydenottoa rakennusvalvontaan ja/tai kaupunkisuunnitteluun jo suunnittelun alkuvaiheessa.

Mainoslaitteen kiinnittämiseen taloyhtiön yms. hallitsemaan rakennukseen tarvitaan ensin pääsääntöisesti aina **taloyhtiön hallituksen lupa**, vaikka mainoslaite ei vaatisikaan rakennusvalvonnan lupaa.

Muihin kohteisiin sijoittamiselle on ensin hankittava **maanomistajan ja tukirakenteeksi käytettävien laitteiden omistajan lupa**.

Mainosten yleissuunnitelma

Taloyhtiöihin, liike- ja toimistorakennuksiin sekä useita liikehuoneistoja käsittäviin rakennuksiin tms. on järkevää tehdä mainosten yleissuunnitelma, jonka rakennusvalvonta hyväksyy. Tämän jälkeen ei yksittäisille mainoslaitteille enää tarvitse hakea toimenpidelupaa. Taloyhtiö yms. valvoo yleissuunnitelman toteutumista.

Mainoslaitteiden yleissuunnitelma voidaan sisällyttää rakennuslupahakemukseen tai sille voidaan hakea erikseen toimenpidelupa.

Yleissuunnitelmassa tulee esittää mainoslaitteiden mitoitus, muoto, materiaali ja sijoituspaikka. Lisäksi voidaan määritellä kirjasintyyppi, väritys, valaistus jne.

Mainosten ohella yleissuunnitelmaan on syytä sisällyttää mahdolliset markiisit ja valaisimet.

Taloyhtiöissä on suositeltavaa kirjallisesti sopia mainoslaitteiden kunnossapidosta ja muista vastuukysymyksistä.

Tekniset periaatteet

Mainoslaitteiden asennustavan sekä kaikkien käytettävien materiaalien on täytettävä niille asetetut lujuus- ja turvallisuusvaatimukset. Laitteiden julkisivuun liittyvien kiinnitysten muotoilun ja materiaalien tulee olla sellaiset, ettei niistä aiheudu julkisivuun likaantumista tai vaurioita. Suurempien mainoslaitteiden asentamiseen vaaditaan vastaava työnohjaaja.

Mainoslaitteet on pidettävä kunnossa ja rikkinäiset on joko korjattava tai poistettava välittömästi.

Nimikilvet

Liikkeiden nimikilpien tulee sijaita sen kiinteistön alueella, jolla toimintaa harjoitetaan; tavallisimmin rakennuksen julkisivulla tai erityisistä erillisenä laitteena tontilla.

Katutasolla julkisivun pintaan kiinnitettävä pienehkö kilpi ei edellytä toimenpidelupaa tai ilmoitusta. Tällaisen kilven enimmäiskokona pidetään 400x600 mm.

Markiisit ja terassin aurinko- tai sadesuojat

Asemakaava-alueella RakJ 2.2. §:n mukaan katukuvaan vaikuttavan markiisin asettaminen vaatii **ilmoituksen** tekemisen. Markiisiin tulee sopeutua muodoltaan, väritykseltään ja rakenteeltaan rakennukseen ja ympäristöön. Markiisiin sallitaan sijoitettavaksi vain yrityksen nimi.

Vanhoihin rakennuksiin on yleensä pidetty parhaana suoraa ja sivuiltaan avonaista markiisia, jonka alalaitaan mahdollinen teksti on kirjoitettu ja joka värityksensä puolesta sopii rakennukseen.

Suorien sivuilta auki olevien markiisien asentaminen 1. kerroksen liike- tai toimistohuoneiston ikkunoiden tai ovien yläpuolelle ei vaadi ilmoitusta. Markiiseissa sallitaan alareunassa noin 100 - 200 mm korkea yrityksen nimi.

Milloin ikkuna- tai ovimarkiisi taikka terassin aurinko- tai sadesuoja on helposti nostettava, markiisi saa ulottua tontin rajan yli katualueelle tai yleiselle alueelle enintään 2 metriä. Markiisin alimman kohdan ja maanpinnan välillä on oltava vähintään 2,4 metriä vapaata tilaa jalkakäytävän osalla ja 4,5 metriä ajoradan yläpuolella tai 0,5 metriä lähempänä ajoradan reunaa.

Hallituskadun ja torin terassien rakenteet ja kalusteet

- Mikkelin kaupungin torisääntö:
www.mikkeli.fi/paatoksenteko/johto-ja-ohjesaannot/mikkelin-kaupungin-torisaanto
- Hallituskadun terassirakenteet ja kalusteet - suunnitteluohje:
www.mikkeli.fi/palvelut/rakentamistapaohjeet

Kampanjamainokset

Enintään kaksi viikkoa paikallaan pidettävät liput tms. eivät edellytä toimenpidelupaa tai ilmoitusta, mutta niidenkin suunnittelussa ja sijoittamisessa on syytä noudattaa mainoslaitteita koskevia yleisiä periaatteita.

Mainoslaitteita koskevia rajoituksia ja helpotuksia

Asemakaava-alueella RakJ 2.2. §:n mukaan muun kuin maantielaisissa säädetyn rakennelman, tekstin tai kuvan (koko yli 0,5 m²) asettaminen ulos mainos- tai muussa kaupallisessa tarkoituksessa vaatii **toimenpideluvan**.

Torin ympärillä sijaitseviin kiinteistöihin seinänsuuntaista valomainosta suunniteltaessa tulee käyttää **irtokirjaimia** laatikkomaisen mallin sijasta.

Erillinen kirjain peittää seinäpintaa mahdollisimman vähän ja on ilmeeltään kevyt. Kirjaimien korkeus ei saisi ylittää alakerroksissa 400 mm, ylemmissä 600 mm. Mainos voi olla joko valaistu tai valaisematon.

Mainoslaitteen lisääminen liike-, toimisto- tai asuinrakennuksen 1. kerroksen liikehuoneiston näyteikkunan yläpuolelle ei vaadi lupaa, jos mainos on korkeintaan 400 mm korkea irtokirjainmainos.

Seinää vasten kohtisuorassa olevan enintään 600x600 mm kokoisen seinästä ulos tulevan

1. kerroksen liike- tai toimistohuoneiston nimikilven asentaminen 1. kerroksen liikehuoneiston kohdalle ei vaadi lupaa.

RakJ 3.5. §:n mukaan katu- tai yleisen alueen rajaan kiinni rakennettuun rakennukseen kiinnitettävä mainoslaitte saa ulottua enintään 1,0 metrin tontin rajan yli katualueelle tai muulle yleiselle alueelle. Laitte on sijoitettava siten, ettei se haittaa kadun käyttöä eikä häiritse yleistä järjestystä, turvallisuutta tai liikennettä.

Laitteen alimman kohdan ja maanpinnan välillä on oltava vähintään 3,0 metriä vapaata tilaa jalkakäytävän osalla ja 4,5 metriä ajoradan osalla.

Mainoslaitte, joka ulkonee seinästä enintään 15 cm saa olla alempanakin. Rakennuspaikan rajat ylittävät osat on kiinnitettävä varmasti ja niiden kunnosta on pidettävä erityistä huolta.

Julkisivuun lähelle räystääslinjaa tai jossain tapauksessa rakennuksen katolle voidaan sallia sijoitettavan ko. talon tai sen omistavan ja siinä toimivan yrityksen nimi.

Asuntovaltaisten kaupunginosien liikkeet sijoittuvat tavallisesti rakennuksen pohjakerrokseen, joiden yhteyteen mainoslaitteet tulee sijoittaa. Valaistusta mainoslaitteesta ei saa aiheutua haittaa asumiselle.

Rakennusvalvontaviranomaisen aiemmin hyväksymän tämän ohjeen mukaisen **mainoslaitteen vaihtaminen** enintään samankokoiseen ja tyyppiltään vastaavaan laitteeseen samalla sijoituspaikalla ei edellytä lupaa.

Mainoslaitteiden yleissuunnitelman mukaisille myöhemmin asennettaville mainoslaitteille tai niiden vaihtamiselle vastaaviin ei vaadita uutta lupaa.

Ikkunamainokset ja – teippaukset

Asemakaava-alueella RakJ 2.4. §:n mukaan liikehuoneiston kunkin ikkunan pinta-alasta saa mainos- tai muussa vastaavassa tarkoituksessa peittää enintään puolet, ellei tähän ole haettu rakennusvalvontaviranomaisen toimenpidelupaa. Mainoksia ei saa sijoittaa ikkunalasin ulkopintaan eivätkä ne saa estää luonnonvalon pääsyä huoneeseen, eikä rumentaa rakennusta tai kaupunkikuvaa.

Luvan hakeminen

Lupa haetaan sähköisesti Lupapiste -palvelun kautta.

- Taloyhtiöiden osalta lupahakemus tulee tehdä taloyhtiön nimissä ja allekirjoitus valtakirjalla tai taloyhtiön esim. isännöitsijän allekirjoittamana. Taloyhtiön hallituksen päätöspöytäkirjan ote asiasta on liitettävä myös Lupapisteeseen.
- Pääpiirustukset
 - asemapiirros, josta selviää mainoslaitteen sijoitus
 - julkisivupiirros, jossa mainoslaitte on esitetty
 - detaljipiirros, josta selviää mainoslaitteen mitoitus, rakenne ja kiinnitystapa sekä käytetyt materiaalit ja niiden värytys
- Piirustusten lisäksi tulisi esittää valokuvia rakennuksen julkisivuista.

Siirrettävät mainostelineet eli A- standit, mainospilarit, valaisinpylväs- ja pysäkkikatostaulut, mainosrokkakorit ja julkiset opasteet (tieviitat, katukyltit) tai vastaavat

Em. mainoslaitteille ei tarvitse hakea maankäyttö- ja rakennusasetuksen 62 §:n mukaista toimenpidelupaa rakennusvalvonnasta.

RakJ 2.4. §:n mukaan em. mainoslaitteiden sijoittaminen jalkakäytävälle tai muulle liikenneväylälle vaatii **kaupungin liikenneväylien kunnossapidosta vastaavan viranomaisen** luvan. Sijoittamissopimus tehdään Lupapiste.fi -palvelun kautta.

Pääsääntöisesti kadun varren **katutason liikehuoneistolla** on oikeus **yhden standin** sijoittamiseen liikehuoneistonsa eteen kadulle.

- Laitteet tulee sijoittaa katu- tai muulla julkisella alueella kiinni rakennuksen katujulkisivuun oman liikehuoneiston kohdalle.
- Laitteet eivät saa haitata kadun käyttämistä ja kunnossapitoa tai vaarantaa jalankulkijoiden turvallisuutta.
- Laitteet eivät saa haitata liikenneturvallisuutta.
- Laitteiden maksimikoko on 600 x 1200 mm.
- Laitteissa ei saa olla teräviä kulmia, jotka voivat vahingoittaa kadulla kulkijoita tai ulkonevia osia, joihin kadulla kulkijat voivat kompastua.
- Ständeista mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen korvaus- ym. vastuu on aina mainoslaitteen asettajalla.

Tienvarsimainonta ja – ilmoittelu

Maantielain 52 §: n mukaan asemakaava-alueen ulkopuolella sekä asemakaava-alueella maankäyttö- ja rakennuslain 83 §:n 4 momentin mukaisella liikennealueella on kielletty maantien käyttäjille tarkoitettujen ulkomainosten asettaminen. **Tienpitoviranomainen** voi myöntää poikkeuksen tästä kiellosta, jos sitä on pidettävä liikenteen opastuksen tai matkailun kannalta tai muusta syystä tarpeellisena. Edellä 1. momentissa tarkoitettu kiello ei koske kokous-, tiedotus-, huvi- tai muuta sellaista tilaisuutta, vaaleja tai kansanäänestystä koskevaa ilmoittelua eikä rakennuksessa ja sen läheisyydessä tapahtuvaa ilmoittelua paikalla harjoitettavasta toiminnasta ja siellä myytävistä tuotteista. Mainos ja ilmoitus on laadittava ja sijoitettava siten, että se sopeutuu mahdollisimman hyvin ympäristöön. Ennen mainoksen asettamista koskevan asian ratkaisemista on tienpitoviranomaisen pyydettävä alueellisen ympäristökeskuksen ja kunnan lausunto.